

Hallängens förskolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskola
Läsår: 2017/2018

Reviderad december 2017

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskola

Ansvariga för planen

Förskolechefen ska ansvara för att planen upprättas, genomförs, utvärderas och revideras.

Arbetslagen ska ansvara för att planen implementeras, utförs, utvärderas och revideras.

Och ansvara för att aktivt följa de normer och värden som anges i planen.

Vår vision

På vår förskola ska alla barn känna sig trygga och bli respekterade för det dem är oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling.

Enhetens värdeord: delaktighet, respekt och glädje genomsyrar vår verksamhet och vårt förhållningssätt.

På vår förskola ges barn möjlighet att varje dag få vara sitt bästa jag.

Planen gäller från

2017-12-01

Planen gäller till

Höstterminen 2018 då planen utvärderas

Läsår

2017/2018

Barnens delaktighet

Genom att förskolans personal aktivt lyssnar på barnen och med Pedagogisk Dokumentation som verktyg ska barnens röst och mening alltid finnas med och prioriteras.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna ska få kännedom om planen och dess innehåll vid introduktionen på förskolan, på föräldramöte och på förskolans hemsida.

Personalens delaktighet

Personalen har på arbetsplatsträff i december 2017 utvärderat, analyserat och reviderat planen.

Förankring av planen

Vårdnadshavare informeras om att planen är reviderad och finns att läsa på förskolan och på förskolans hemsida. Planen redovisas sedan på föräldramöte under hösten 2018. Personalen arbetar sedan aktivt med planen under läsåret genom att arbeta med förskolans demokratiska uppdrag och barns delaktighet och inflytande i olika nätverk. Planen ligger som en punkt på arbetsplatsträffar där vi under läsåret följer upp olika delar i planen.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Fjolårets plan har utvärderats i arbetslaget på planeringsdagen i december 2017

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Personalen på förskolan, pedagogista, förskolechef och barnen genom den pedagogiska dokumentationen.

Årets plan ska utvärderas senast

Höstterminen 2018

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Planens olika delar följs upp på arbetsplatsträffar och utvärderas på arbetsplatsträff i november 2018

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolechef.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Förskolans personal använder sig av pedagogisk dokumentation som kartläggningsmetod

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, diskrimineringsgrunderna och barns integritet.

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Barnen involveras indirekt genom den pedagogiska dokumentationen. Hur vårdnadshavare görs delaktiga är ett utvecklingsområde under läsåret för förskolan och enheten.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Genom utvärdering och analys på arbetsplatsträff

Resultat och analys av de främjande insatser som gjorts under året: Miljö och material ska finnas tillgängligt för alla barn och där blir introduktion an miljö och material viktigt för att ge alla barn möjlighet att bli självständiga och känna trygghet i och kunskap om vad som finns att göra och hur man gör. Förskolans och enhetens långsiktiga mål är barns delaktighet och inflytande och att utveckla förskolans miljö ute och inne så den blir utmanande och tillgänglig för alla barn oavsett ålder, etnicitet, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning.

Främjande insatser

Förskolan skall vara en mötesplats för alla barn och deras familjer oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning. Vi arbetar vidare med visionen att alla barn ska ges möjlighet att vara sitt bästa jag på förskolan varje dag och allt arbete på förskolan speglar sig i diskrimineringsgrunderna. Förskolans personal fortsätter med det arbete som pågår med att utveckla miljö och material på förskolan så alla barn ges möjlighet till delaktighet och får inflytande. Under 2017/2018 kommer fokus att ligga på förskolans utemiljö och barns möjlighet till inflytande och delaktighet och vårdnadshavares delaktighet. Alla barn ska inkluderas i det arbete som pågår på förskolan, ingen exkluderas. Vi behandlar alla på förskolan som den människa den är med respekt och lika värde och lyfter olikheter som positivt. På vår förskola råder 0 tolerans mot kränkning och vi agerar skyndsamt utifrån den plan som finns om något uppstår. Vi är bra förebilder, är närvarande vuxna som lyssnar på barnen genom att vi sprider oss över gården ute och inne på förskolan. Vi väljer litteratur som är könsneutral och som visar på olika familjekonstellationer och för fortlöpande diskussioner och samtal med barnen om olika dilemman utifrån kränkning och diskrimineringsgrunderna. Vi intresserar oss för alla kulturer bl.a. genom att det finns en almanacka på torget med olika kulturers helgdagar och du hälsas välkommen på ditt språk. Vi ser barn som kompetenta oavsett ålder och den lärande miljön på förskolan inkluderar alla barn på förskolan. Planen följs upp på apt och vi arbetar aktivt med modersmålsplanen.

Förebyggande åtgärder

Alla avdelningar arbetar förebyggande med planen på olika sätt utifrån det behov som finns i gruppen.

Blåklinten och Solrosen

Kränkande behandling.

Vi är närvarande pedagoger / vi vill vistas på barnens nivåer i miljöerna, vi vill lyssna in barnen och inte prata om privata saker ovanför barnens huvuden. Barnen har inflytande över de aktiviteter som vi erbjuder. Vi begränsar våra miljöer vid situationer där det går åt en pedagog (t.ex. blöjbyten) / detta för att undvika kränkande behandling. Våra miljöer är utformade för att undvika ordet "nej", vi vill att barnen ska känna att de vistas i en tillåtande och utvecklande verksamhet /miljöerna ska vara tillgängliga för barnen, vi ser över möbleringen så att det inte kan ske kränkande situationer och för att vi ska slippa behöva säga nej.

Vi har en aktiv och daglig dialog med barnens vårdnadshavare genom informationstavlan, Instagram och samtal. Vi betonar positiva saker som har skett under dagen.

Våra miljöer inbjuder till möten och samtal. Vi uppmuntrar barnen till att samarbeta och hjälpa varandra. Under dagens aktiviteter är det viktigt att alla respekterar det pågående arbetet.

Kön, könsidentitet, köns uttryck eller sexuell läggning.

Vi strävar efter att inte prata om barnen som pojke/flicka, hos oss benämns de som barn, kompisar eller vid namn. Vi har rensat ut bland våra böcker/leksaker och är noga med vad som vi tar in på avdelningen. När vi lånar böcker väljer vi medvetet böcker som visar att familjer kan se olika ut och som är normbrytande. När vi byter ut gammalt material så fyller vi på med mera ostrukturerat material som känns könsneutralt. Vi tänker inte "mamma, pappa" utan vårdhandshavare och behandlar dem som lika mycket vårdhandshavare. Vi strävar efter att inte bekräfta barnen genom utseende eller kläder.

Barns integritet.

Ordinarie personal byter i första hand blöjor. Stopp min kropp / vi pedagoger måste gå in och stötta genom närvaro, blickar och ord.

Vi vill ge barnen tid och utrymme i mindre grupper.

Religion och annan trosuppfattning.

Vi firar svenska traditioner, såsom lucia, jul, påsk och midsommar men vi lägger inte in några religiösa värderingar. Däremot kan kulturella olikheter uppmärksammas.

Vi vill tydligt göra alla delaktiga i våra traditioner genom att använda och visa bilder/böcker.

Funktionsnedsättning.

Vi arbetar med olika material/aktiviteter som är motoriskt och sinnesstimulerande. Vi arbetar språkstärkande och sätter ord på det barnen gör, vi vill använda tecken och bilder. Vi har tillgång till specialpedagog.

Ålder.

Vi tror på det "kompetenta barnet" / vi skaffar material som passar alla åldrar och intressen. Vi ger barnen tid och utrymme.

Prästkragen

Motverka kränkande behandling

Vi vill vara närvarande pedagoger. Vi sitter ner på barnens nivå, ser och lyssnar på alla barns olika behov. Barnen får tänka kring valen för dagen. Vi vill få våra barn mer delaktiga i våra dagsrutiner, så som att hjälpa varandra vid våra dagliga rutiner. Vi vill jobba ostört i grupper med färre antal barn, t ex 3 grupper, så att alla barn får möjlighet till att våga ta plats. Vi följer barnen och barngruppen - där dem är försöker vi också vara. Vi ger våra barn "positiva uppmaningar". Vi vill att våra miljöer ska

vara den tredje pedagogen och att dem utvecklas hela tiden. Miljöerna är utformade för att undvika ordet *nej*, vi vill att barnen ska vistas i tillåtande miljöer.

Vi försöker lära våra barn att komma fram till egna lösningar vid konflikter, vara närvarande och stötta de.

Vi ska inte prata över barnets huvud och försöka undvika att tillrättavisa inför andra. Vi har ett respektfullt bemötande till varandra, barn som vuxen.

Vi önskar att ha en god föräldrakontakt och bygga upp ett förtroende, så vi kan berätta om olika händelser. Vi vill lyfta barnen, stärka dem positivt, vara sparsmakande med negativitet.

Kön, könsidentitet, köns uttryck och sexuell läggning

Vi arbetar genusinriktade, vi pratar nästan aldrig om flickor och pojkar, hos oss benämns de som barn eller vid namn. Vi tänker på att inte bekräfta barnen genom kläder och utseende. Vi har ostrukturerat material som passar alla barn oavsett kön. Vi lånar och läser böcker som stärker genustänket. Vi tänker inte *mamma pappa*, utan som vårdnadshavare.

Alla barn har rätt till samma tänkande och bemötande oavsett kön.

Vi har ett nära samarbete med biblioteket och lånar böcker om olika familjekonstellationer. Vi förklarar även om frågan kommer att det inte är något konstigt att alla familjer ser olika ut. Vi lägger inga värderingar på barnen, utan svarar bara på deras frågor. VEM böckerna är väldigt populära och berör olika ämnen.

Religion och annan trosuppfattning

Vi firar svenska traditioner på förskolan, men vi lägger inga religiösa värderingar i det. Vi är nyfikna på andra kulturers traditioner och frågar gärna föräldrar och barn om detta.

Funktionsnedsättning

Vi anpassar våra miljöer så att dem passar alla barn.

Vi arbetar språkstärkande, sätta ord på det barnet gör (tecken, bild) och vi har materialet tillgängligt för alla barn på barnens nivå.

Vi har även tillgång till specialpedagog. Alla barn har rätt att vara delaktiga i vår verksamhet.

Ålder

Vi tror på det kompetenta barnet och har utvecklat verksamheten efter barnens intressen och behov, och inte efter åldern.

Barns integritet

Vi arbetar med *Stopp! Min kropp!* Vi markerar och pratar om att det finns områden på kroppen som är extra känsliga, som ska hanteras med respekt och varsamhet. Samtidigt drar vi tydliga gränser

gentemot barnet gällande våra egna kroppar. T ex försöker vi de att förstå att man frågar om man får krama någon.

Smörblomman

Motverka kränkande behandling

Genom att vara närvarande pedagoger minskar vi risken för kränkningar. Vi hjälper barnen vid konflikter då vi är där och guidar barnen att lösa dessa. Vi ger dem olika verktyg som tex att våga berätta för sin kompis hur man känner i en viss situation för att på bästa sätt hindra eller lösa sina konflikter.

Vi arbetar förebyggande med att stärka barnen i gruppen. T ex att göra aktiviteter/lekar som lockar alla barn att vara med och stärka sammanhållningen i gruppen.

Vi har tillsammans med barnen arbetat samman "Smörblommans trivselregler", hur vi är mot varandra och vad vi får göra på Smörblomman.

Vid allvarliga händelser har vi samtal med både barn och föräldrar, för att kunna arbeta från två håll.

Kön, könsidentitet eller köns uttryck

Vi ser individen, inte könet. Vi möter barnet i barnets värld. Vi har en tillåtande miljö där man är välkommen som man är och materialet är ostrukturerat. Vi tilltalar barnen vid namn och inte kön. Är det en större grupp ropar vi t ex "Smörblomman dags att gå in."

Vi bekräftar inte kön genom att kommentera kläder och frisyren.

Religion och annan trosuppfattning

I och med att vi har barn från olika kulturer för vi en dialog med både barn och föräldrar om deras religioner. Vi försöker få föräldrar och barn att berätta om sina traditioner som vi då uppmärksammar på förskolan. Vi firar svenska traditioner på förskolan.

Funktionsnedsättning

Våra miljöer är gjorda för att alla barn oavsett funktionsnedsättning blir inkluderade. Vi har t ex tecken som stöd, vi har miljöer som kan ändras om snabbt om vi till exempel får ett barn som sitter i rullstol. Vi har specialanpassad verksamhet för barn som är i behov av detta. Vi tar hjälp av specialpedagogen i kommunen vid behov.

Sexuell läggning

Vi har en öppen dialog med barn om olika familjekonstellationer när frågor uppstår. Vi för då ett samtal om hur det kan se ut i olika familjer. Att till exempel pojkar kan gifta sig med pojkar och flickor med flickor. Vi lägger inga värderingar på barnen, utan svarar på deras frågor.

Ålder

Vi ser barnets kompetenser och inte dess ålder. Vi ser till mognad och behov när barnen byter avdelningar. Vi arbetar med barnets kompetenser och utvecklingsområden och blir inte hindrade av en siffra.

Barns integritet

Vi respekterar barnens behov av avskildhet vid tex toalettbesök, torkning/tvättning och ombyte av kläder. Vi pratar med barnen om att "min kropp är min kropp" och att det är okej att säga nej om man inte vill bli tex kramad. Vi är lyhörda när barnen berättar om situationer i deras vardag.

Rutiner för akuta situationer

Policy

På Hallängens förskola ska det råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Pedagogerna arbetar efter pedagogiska strukturer och har uppsikt över verksamheten både inom och utomhus, minst en pedagog ska befinna sig i närheten av barnen.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Barn vänder sig i första hand till pedagogerna på sin avdelning. Vårdnadshavaren vänder sig till personal på sin avdelning. Vårdnadshavaren kan även vända sig till förskolechefen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

1. Varje form av konflikt som uppmärksammas av en vuxen bearbetas direkt.
2. Vid misstanke om kränkning överlämnas misstanken till personal i den verksamhet barnet tillhör.
3. Ansvarig personal utreder genast;
  - a. Skaffar information om vad som hänt.
  - b. Pratar med flera vuxna.
  - c. Pratar med utsatta barnet/barnen.
  - d. Tar kontakt med utövaren/utövarna.
4. Ansvarig personal vänder sig direkt till förskolechef och informerar om händelsen. Förskolechef avgör här vilka insatser som skall vidtas och vilka resurser som ska tillsättas. Samtalen ska ske med en och en och det är viktigt att poängtera att detta är ett SAMTAL.
5. Kontakt med vårdnadshavare till både den/de utsatte/-a och förövaren/-na görs samma dag. Information ges om att arbetet redan är igång och att det följer förskolans handlingsplan.
6. Utifrån bedömning och sammanfattningen av händelsen sker;
  - a. Berörda parter (barn, vårdnadshavare, personal, förskolechef) kallas till ett möte där skriftlig dokumentation sker.

b. Rutiner i verksamheten ses över, synliggörs och/eller ändras för att liknande händelser inte skall kunna inträffa.

c. Handlingsplan skrivs för den enskilda individen. När handlingsplanen skrivs görs det av ansvarig personal tillsammans med barnet och hans vårdnadshavare (om den sistnämnda inte kan/vill närvara skriver personalen och barnet). Både för den/de som utfört kränkningen samt för den/de utsatta. Uppföljning bokas inom 3-5 dagar. 13

d. Ev. anmälan till annan myndighet t.ex. polis, socialtjänst, arbetsmiljöverket.

Den enskildes upplevelser av det inträffade är utgångspunkt för den bedömning av och utredning kring vad som hänt. Viktigt att klargöra att det aldrig finns någon rätt att kränka en annan människa, att alla människor har samma värde. Det finns aldrig en förmildrande omständighet att kränka.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Handlingsplan för konflikt/kränkande behandling mellan vuxen och barn.

1. Om det är en vuxen som utsätter barn för kränkning, tar den som uppmärksammat detta omedelbart kontakt med förskolechef.
  - a. Förskolechefen informerar den vuxne.
  - b. Förskolechefen informerar vårdnadshavarna.
  - c. Berörda parter (barn, vårdnadshavare, personal, förskolechef) kallas till ett möte där skriftlig dokumentation sker.
  - d. En handlingsplan skrivs med uppföljning inom 3-5 dagar.
  - e. Beroende på kränkningens art kan ev. anmälan till annan myndighet t.e.x. polis bli aktuell.

Rutiner för uppföljning

Görs inom 3-5 dagar och även en månad efter händelsen.

Ärendet avskrivs inte förrän den utsatte känner sig trygg och kränkningen helt upphört.

Rutiner för dokumentation

Arkivering

En kopia till dem som har deltagit i mötet.

En kopia på handlingsplanen lämnas till det enskilda barnets vårdnadshavare.

Ansvarsförhållande

Förskolechefen ansvarar för:

- a. vilka insatser som skall vidtas och vilka resurser som ska tillsättas.
- b. att informera/meddela personal och vårdnadshavare.
- c. att tillsammans med personal och vårdnadshavare skriva handlingsplan.

Personal ansvarar för:

- a. att utreda vad som hänt, prata med det/de utsatta barnet/barnen och flera vuxna samt ta kontakt med utövaren/utövarna.
- b. att vid uppmärksammande av en kränkning omedelbart ta kontakt med förskolechefen.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande "Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima". Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: "Det får vara någon måtta med tramset." Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i "riktiga kläder" eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier: 18

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personalen har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. 16

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat